

faktisk også kommer noget faglighed tilbage til historiefaget, og at man eksempelvis indfører den obligatoriske historieopgave i 2. g, netop fordi vi selvfølgelig også skal have banket en fornuftig viden om historiefaget ind i hovedet på eleverne, hvis man kan sige det sådan, og at de også får en opgave i historiefaget i løbet af gymnasieskolen i 2. g? Er ministeren åben for det?

Kl. 13.15

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Mit hjerte banker varmt for faget historie. Jeg har deltaget i mange debatter og polemikker om faget historie. Det fag er jo en slagmark for mange interessante holdningsprægede debatter. Men jeg ved ikke, om historie skal have en særstilling i forhold til andre fag. Det er jeg ikke sikker på. Jeg er heller ikke sikker på, at vi skal have flere regler, flere bindinger og flere ting, man ikke må i vores gymnasieordning. Som sagt sidder der et udvalg, som arbejder med, hvordan man kan reducere mængden af bindinger.

Jeg synes, det afgørende er, at vi holder den faglige fane højt, og at vi ved udgangen måler, om nu de faglige mål er nået. Det er der, jeg synes, at vi skal sætte ind, og så skal vi sætte ind, hvis det viser sig, at gymnasiet mister sin studieforberedende karakter, ved at eleverne vælger for få fag, som overhovedet giver adgang til videregående studier. Det sidste synes jeg faktisk er gymnasiets største problem i øjeblikket.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 149: Forslag til lov om ændring af lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. (Udvidelse af målgruppe for personlig assistance). Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen). (Fremsat 7/2 2007).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Vibjerg (V):

Jeg skal starte med at beklage min forkølelsesramte stemme, men jeg håber, at man nogenlunde kan høre, hvad jeg har på hjerte.

Det er jo et lille, godt lovforslag, vi her har til behandling, som skal være med til at gøre livet lettere for en gruppe mennesker, som i forvejen kan have det svært. Samtidig er det en ligestilling med andre grupper af handicappede. Vi har jo i dag en ordning, hvor vi støtter fysisk handicappede. De kan få bistand, og det er så det, vi udvider til psykisk handicappede, nemlig at man kan få en støtteperson til at hjælpe med det handicap, som nu præger arbejdslivet.

Der har været afholdt et forsøg for satspuljemidlerne, og forsøget har vist, at det har været muligt at fastholde og integrere gruppen på arbejdsmarkedet med det her ganske enkle værktøj. Det er jo lækkert, når et forsøg munder ud i, at man også gør det permanent, og det er så det, der ligger med lovforslaget her, at vi nu omsætter det forsøg til permanent lovgivning, så dem med psykiske handicap fremover får mulighed for enten at fortsætte på arbejdsmarkedet eller komme ind på arbejdsmarkedet ved hjælp af en personlig assistent.

Vi kan vel forvente, at ca. 300 mennesker kan få glæde af ordningen, og udgiften er beregnet til omkring 20 mio. kr. årligt, når ordningen er fuldt indfaset. Så det er jo relativt billigt i forhold til den hjælp, vi kan yde de her mennesker.

Fra Venstres side støtter vi varmt forslaget.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg kan godt forstå, at hr. Jens Vibjerg støtter et forslag, som giver mulighed for personlig assistance til et lille udsnit af de psykisk handicappede. Men jeg må indrømme, at det underer mig meget, at vi har at gøre med et lovforslag, som fratager muligheden for en lang række psykisk handicappede, dem, hvor man ikke kan sige, at det er en varig og for evig gældende psykisk sygdom. Det underer mig endnu mere, når man ser på de eksempler, der er nævnt i regeringens eget udspil »Nye veje til arbejde«, hvor man f.eks. nævner en person, der har fået en angstneurose, og siger, at det er vedkommende, vi

skal have hjulpet, så vedkommende er i stand til at passe sit arbejde.

Hvorfor vil man lave et lovforslag nu, som lige præcis ikke omfatter en sådan person og ikke vil hjælpe en sådan person?

Kl. 13.20

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Dette lovforslag bygger jo på de forsøg, der har været kørt, og det er derfra, vi har erfaringerne, og det er dem, vi kører igennem. Jeg er godt bekendt med også de henvendelser, der er kommet fra andre grupper, og jeg synes, at vi nu skal kigge på tingene i udvalgsarbejdet. Men vi kan sige, at lovforslaget bygger på den erfaring, man har. Der har man fast grund under fødderne, og her ved man, at de mennesker får glæde af det. Men lad os snakke om det.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Det er jeg da glad for hr. Jens Vibjerg vil være med til vi får forhandlet noget bedre igennem i udvalgsarbejdet. Jeg kunne godt tænke mig at stille hr. Jens Vibjerg et spørgsmål. Hvis jeg nu kan i hvert fald sandsynliggøre, at hr. Jens Vibjerg vil have fast grund under fødderne, også med en udvidelse af personkredsen, vil hr. Jens Vibjerg så støtte et ændringsforslag, som udvider personkredsen, så vi får dækket alle dem, der fremgår af »Nye veje til arbejde«?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Nu har jeg på ingen måde lovet at udvide personkredsen. Hvis vi skal udvide, skal vi have sikker grund under fødderne. Det, jeg har givet tilsagn om, er, at vi nu i udvalgsarbejdet kigger på de henvendelser, der er kommet. Men lovforslaget bygger på de erfaringer, man har gjort sig, og jeg synes ikke, at vi skal springe ud på det dybe vand, uden at vi kender konsekvenserne af det.

Formanden:

Tak til hr. Jens Vibjerg. Så er det fru Anne-Marie Meldgaard som ordfører.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Handicappedes vilkår har altid stået højt på dagsordenen i Socialdemokratiet. Vi ønsker, at handicappede får mulighed for at udleve deres drømme og leve et liv, der ligger så tæt som mu-

ligt på alle andres hverdag. Derfor hilser vi sådan set også det her forslag varmt velkommen. Det er en del af udmøntningen af satspuljeforliget, hvor vi har været med til at videreføre og udbrede forsøgsordningen, som sikrer, at mennesker med en varig og betydelig nedsat psykisk funktionsnedsættelse også er omfattet af ordningen om personlig assistance.

Af erfaring ved vi, hvor stor en betydning den personlige assistent har for den, der har en eller anden lidelse. Ikke alene sikrer assistenten den handicappede langt større mulighed for at få og fastholde et job, der ydes samtidig hjælp til at skabe sociale relationer på arbejdspladsen. Det er relationer, der er af afgørende betydning for den enkelte, da vi alle har brug for venner og kolleger omkring os.

Hjælpen til at strukturere og planlægge arbejdsopgaver, kontrollere det udførte arbejde og hjælpe med at huske at koncentrere sig er helt afgørende for handicappedes succes på arbejdsmarkedet. Derfor mener vi også, at det er naturligt at udvide ordningen til at omfatte mennesker med psykiske lidelser.

Overordnet set er det positivt, at man med lovændringen gør forsøgsordningen permanent. Det skaber mulighed for, at også personer med varige psykiske handicap kan varetage et arbejde på det ordinære arbejdsmarked.

Men lovforslaget er lidt uklart i forhold til afgrænsningen af målgruppen og indholdet af den personlige assistance. I Socialdemokratiet mener vi, at målgruppen bør udvides til også at omfatte personer med midlertidige eller længerevarende psykiske lidelser, som dog er så alvorlige, at de har brug for personlig assistance.

Personer, som får en midlertidig alvorlig lidelse, vil med ordningen blive fastholdt på arbejdsmarkedet og samtidig kunne opretholde deres sociale netværk. Det er selvfølgelig ikke meningen, at mennesker, der kan varetage et arbejde selv, og som blot har brækket en arm eller er kortvarigt ude af stand til at arbejde, skal have assistance. Men vi mener, at ordningen bør omfatte personer med alvorlige lidelser, som ikke er varige, men som kan medføre både arbejdsmæssig og social eksklusion.

Vi bakker op om forslaget og håber, at man i udvalgsbehandlingen kan arbejde på at udvide eller præcisere målgruppen og på den måde sikre mennesker med varige og midlertidige psykiske lidelser en plads på det rummelige arbejdsmarked.

Kl. 13.25

Formanden:

Tak til fru Anne-Marie Meldgaard. Så er det hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Bent Bøgsted (DF):

Det her lovforslag er et lille, godt forslag. Det går ud på at give personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse en støtteperson ude i arbejdet, så de kan komme i arbejde eller bibeholde deres arbejde, og den personlige assistance gives nogle timer om ugen.

Der har været afholdt et forsøgsprojekt i AF-regionerne under ledelse af De Samvirkende Invalideorganisationer, hvor det netop gik ud på at få afprøvet, hvad der skulle til for at bibeholde personer med fysisk funktionsnedsættelse på arbejdsmarkedet. De forsøg har vist så godt et resultat, at det er blevet besluttet at gøre forsøgsordningen permanent. Siden 1998 har det været muligt at yde personlig assistance til folk med fysisk handicap; synshandicappede, ordblinde, hørehandicappede og andre med en betydelig nedsat fysisk funktion.

Den målgruppe udvides nu til at omfatte folk med varig og betydelig psykisk funktionsnedsættelse. Lovforslaget permanentgør altså forsøgsordningen, og det er en udmøntning af satspuljen i 2007, hvor der er afsat midler til at udvide, videreføre og udbrede personlig assistance til personer med varigt psykisk handicap.

Permanentgørelsen er et af initiativerne i »Nye veje til arbejde« fra 2006 for at forbedre mulighederne for handicappede på arbejdsmarkedet. Det er et rigtig godt forslag, som tager højde for de problemer, som folk med fysisk og psykisk handicap kan have i forhold til at beholde deres arbejde, og vi ser frem til, at der bliver lavet en rigtig god indsats for disse folk, og at vi på den måde kan hjælpe dem til at blive i det job, de gerne vil blive i.

Dansk Folkeparti støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Nu kan jeg forstå, at hr. Bent Bøgsted støtter forslaget. Det er selvfølgelig også fint, men jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Bent Bøgsteds indstilling til de folk, som ved hjælp af en personlig assistent kan få en plads på arbejdsmarkedet, men hvor man ikke kan sige, at deres psykiske sygdom er vedvarende. Burde lovforslaget ikke udvides til at omfatte den slags personer, hvor man decideret kan påpege, at det er alvorlige sygdomme, der er længerevarende, og at det

kan betyde noget, hvis de får en personlig assistent? Skulle vi ikke have den kreds af personer med?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Man kan altid diskutere, hvor man skal sætte grænsen, og jeg har da læst høringssvarene, som også hr. Jørgen Arbo-Bæhr har læst, om, at de, der kun har en midlertidig funktionsnedsættelse, ikke er omfattet af det. Det har ikke været drøftet i forbindelse med det her lovforslag, om de skulle med, men hr. Jørgen Arbo-Bæhr kunne jo bede ministeren om at komme med en forklaring på, hvad årsagen er til, at de her personer ikke er omfattet af det.

Jeg har talt med ministeren om det, og selvfølgelig skal vi se på det i udvalgsarbejdet og få en lidt bedre forklaring end den kommentar, der fremgår af høringssvaret. Så man kan altid se på, hvad årsagen er til, at de ikke er med.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Det interessante er jo, om vi kan få gennemført en lov, som også omfatter de personer, der virkelig ville kunne have brug for at få en personlig assistent. Derfor er det ikke nok med kommentarer.

Jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Bent Bøgsted, om han vil støtte en sådan udvidelse af personkredsen, så alle, der rent faktisk har brug for en personlig assistent for at kunne komme på arbejdsmarkedet, bliver omfattet af lovforslaget.

Kl. 13.30

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Dansk Folkeparti er jo utrolig glad for det her lovforslag og vil give støtte til de personer, der er omfattet af det. Det skal man ikke nedgøre. Vi er glade for det her lovforslag. Selvfølgelig er vi det. Og det håber jeg da også at hr. Jørgen Arbo-Bæhr er, for det hjælper jo nogle folk ude på arbejdsmarkedet, der har behov for ekstra hjælp i nogle timer.

Det er, som om det, når der kommer et godt lovforslag, der hjælper noget folk, altid er det her med: Hvorfor er andre ikke omfattet, og hvor mange skal så omfattes, og hvorfor er de og de grupper ikke omfattet?

Vi i Dansk Folkeparti er glade for, at vi kan hjælpe nogle, der har et behov for det, og vi ser

selvfølgelig på den problemstilling, som er rejst i høringssvarene. Den ser vi på i udvalget, og den ser vi på i kredsen af satspuljepartier.

Formanden:

Tak til hr. Bent Bøgsted. Så er det hr. Lars Barfoed som ordfører.

Lars Barfoed (KF):

Med det her lovforslag tager vi et nyt og et vigtigt skridt frem mod at give mennesker med handicap, med funktionsnedsættelse, bedre muligheder for at trives godt i vores samfund og blive integreret i samfundet.

Det er jo fantastisk vigtigt, at vi integrerer så mange som muligt, også på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt for samfundet. Vi har brug for alle, der kan gøre nytte på arbejdsmarkedet. Det behov bliver større og større i de kommende år. Men det er ikke mindst vigtigt for den enkelte, og har man et handicap, har man en funktionsnedsættelse, så betyder det fantastisk meget, at man har mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet, at yde en indsats og tjene penge til sig selv og være en del af samfundet, være en del af arbejdsmarkedet, have kollegaer omkring sig osv. Det her skridt betyder altså noget for de mennesker, som har en varig psykisk lidelse, en funktionsnedsættelse.

Vi permanentgør nu en ordning, der er gode erfaringer med, og som i øvrigt matcher det, der har været gældende i nogen tid, for så vidt angår folk med et fysisk handicap. Det synes jeg er fantastisk vigtigt og fantastisk godt, og det synes jeg vi skal glæde os over og også glæde os over, at der jo er bred tilslutning i Folketinget til lovforslaget.

I Det Konservative Folkeparti er vi netop meget optaget af, at vi ikke mindst skal bruge offentlige ressourcer på at gøre noget for de særligt udsatte i vores samfund. Og det er den her gruppe i hvert fald. Derfor er vi fra konservativ side meget glade for at kunne medvirke til at gennemføre det her lovforslag.

Så har jeg selvfølgelig med interesse læst de forskellige høringssvar, der er kommet, hvor der jo er bred opbakning også fra handicaporganisationerne til lovforslaget. Men jeg har selvfølgelig også noteret mig, at Rådet for Socialt Udsatte har gjort nogle bemærkninger om andre grupper, som også kunne tænke sig at være omfattet af det. Dertil vil jeg sige, at vi fra konservativ side altid er meget lydhøre over for, hvad Rådet

for Socialt Udsatte har at sige og lægger vægt på deres udtalelser, og det gør vi også her.

Jeg tror ikke, det er hensigtsmæssigt nu at inkorporere de hensyn og de ønsker i det her lovforslag, men jeg synes, at vi skal se på, om der ikke også i fremtiden kunne laves lignende ordninger for dem, som måske ikke har varige funktionsnedsættelser, men som i en periode har en funktionsnedsættelse, hvor det kunne være relevant at arbejde med, at de får en eller anden for hjælp, en personlig assistent, til at få dem tilbage på arbejdsmarkedet. Vi vil gerne se på, om vi for fremtiden kunne opnå det, måske lave nogle forsøg med det.

Men det her lovforslag er jo udtryk for, at vi har lært noget om dem med varige funktionsnedsættelser. Derfor gennemfører vi det nu som en permanent ordning, og så må vi nøje overveje, om vi kan tage nogle tilsvarende skridt over for nogle, som har nogle midlertidige handicap eller funktionsnedsættelser.

Kl. 13.35

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg synes, det er godt, at hr. Lars Barfoed er indstillet på, at vi får kigget på at få flere med. Men så er det, at det undrer mig, hvorfor det ikke sker nu, når der i regeringens eget udspil »Nye veje til arbejde« er nævnt eksempler på personer, som ikke bliver omfattet af lovforslaget. »Nye veje til arbejde« havde jo den glimrende idé, at også psykisk handicappede skulle have en plads på arbejdsmarkedet. Hvorfor skal det ikke med i det lovforslag, vi har liggende her?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Det vil jeg gerne forklare hr. Jørgen Arbo-Bæhr lidt mere om. Det er, fordi vi gerne vil gøre tingene ordentligt.

Nu kan man diskutere: Hvad er handicappede? Hvad er mennesker? Nu er der jo ingen, der er handicappede på alle områder, men der er mange, som har et handicap, og det kan være et større eller et mindre handicap, men normalt opfatter man jo begrebet handicap som noget, der knytter sig til en varig funktionsnedsættelse og ikke til en midlertidig sygdom, for så er man syg, men selvfølgelig er der en eller anden gråzone mellem forståelsen af de to begreber.

Men de forsøg, der er blevet gjort indtil nu, har jo drejet sig om dem med de varige funktionsnedsættelser. Det har man lært noget af, og

det kan man gøre permanent. For så vidt angår dem, som har nogle midlertidige funktionsnedsættelser f.eks. af psykisk art, synes jeg da bestemt, at vi skal se på, om man kunne lave nogle tilsvarende forsøg for at se, om der er nogle lignende tiltag man kan gøre, som kan have en positiv effekt, måske kan få dem hurtigere tilbage på arbejdsmarkedet og måske også på den måde bidrage til, at de overkommer den funktionsnedsættelse, som de har.

Jeg hørte, hr. Jørgen Arbo-Bæhr før nævnte f.eks. folk med en midlertidig angstneurose. Den kunne man måske netop hjælpe dem over ved at få dem ind på arbejdsmarkedet igen, således at de overvinder den neurose, de har fået. Det kunne også være andre lidelser af tilsvarende karakter, men det sidste kræver nogle ...

Formanden:

Så er det hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Lars Barfoed (KF):

Undskyld.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Bare ganske kort: Jeg synes jo, at hr. Lars Barfoed på glimrende vis argumenterer for, hvorfor også mennesker med en midlertidig funktionsnedsættelse skal med i lovforslaget. Så jeg glæder mig meget til udvalgsbehandlingen og til, at vi får udvidet kredsen og også får dem med.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Ja, nu skal det jo ikke blive alt for kedeligt, det her. Det er det jo, hvis De Konservative og Enhedslisten først bliver alt for enige, så bliver debatterne i Folketingssalen nok enormt kedsommelige.

Så jeg vil godt sige: Vi er jo ikke helt enige om det der, for jeg taler jo ikke om nu og her at integrere det i lovforslaget, fordi lovforslaget baserer sig på forsøg, undersøgelser, der er gjort, hvorudfra vi nu kan gøre en ordning permanent. Men jeg siger, at vi jo er meget parate til at se på, om man på tilsvarende måde kunne arbejde sig frem til, at også dem med nogle midlertidige funktionsnedsættelser kunne blive omfattet af tilsvarende ordninger. Men der må vi jo først lære, om det nu er den rigtige måde at gøre det på, eller om det er nogle andre ordninger, der skal til for den gruppe. Men det er vi fra konservativ side absolut parat til at se på.

Formanden:

Tak til hr. Lars Barfoed. Så er det fru Elisabeth Geday som ordfører.

Elisabeth Geday (RV):

I dag er der ca. 3.500 blinde og døve og ordblind danskere, som kan få hjælp på deres arbejdsplads ved at have en personlig assistent. Der er jo for de her fysisk handicappede mennesker typisk tale om ren praktisk hjælp, som de kan få af en kollega på arbejdspladsen eller en person, som er ansat til at være deres assistent.

Det forslag, vi sidder med her, udvider jo så kredsen af personer, som har mulighed for at få sådan en personlig assistent, til også at omfatte mennesker med et varigt psykisk handicap, f.eks. mennesker med en hjerneskade, en sindslidelse eller mennesker, som er udviklingshæmmede.

Der er ingen tvivl om, at et forslag som det her, som jo altså betyder, at flere mennesker kan få hjælp til enten at vinde fodfæste eller fastholde et fodfæste på arbejdsmarkedet, er et forslag, som Det Radikale Venstre vil støtte. Det vil vi også, alene af den grund at det er et forslag, som er aftalt i gruppen af forligspartier bag satspuljen, som også finansierer udvidelsen af målgruppen med ca. 20 mio. kr. i de kommende år.

Jeg har også læst høringssvarene til det her lovforslag og har jo noteret mig, at bl.a. Landsforeningen af Psykiatribrugere kritiserer forslaget for ikke også at give eksempelvis deprimerede eller mennesker med en angstneurose mulighed for at få en personlig assistent til at hjælpe dem med at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Og det er da helt sikkert, at i det omfang, man kan forestille sig, at flere mennesker ved hjælp af en personlig assistent eller en anden form for mentorordning kunne bevare eller få et fodfæste på arbejdsmarkedet, så synes jeg da, det er noget af det, vi bør og skal undersøge.

KL 13.40

Vi skal bare være opmærksomme på, at den her ordning, som vi laver i dag, betyder, at vi giver mennesker en mulighed for en varig personlig assistent, fordi de handicap, der er omtalt, altså blindhed, ordblindhed, det at være udviklingshæmmede eller det at have en hjerneskade, er en permanent tilstand, altså et regulært handicap.

Så der er tale om, at vi her giver mennesker muligheden for i al den tid, de befinder sig på arbejdsmarkedet, at have en personlig assistent, og derfor er der en vis logik i, at man afgrænser

lovforslaget til mennesker med en varig lidelse. Men jeg synes ikke, det skal afskære os fra i de kommende satspuljeforhandlinger at diskutere, om vi i virkeligheden ikke også burde lave en tilsvarende ordning for de mennesker, som har en midlertidig psykisk lidelse, og som måske i en periode på et halvt eller et helt år har brug for hjælp til at vende tilbage til arbejdsmarkedet i form af en personlig assistent.

Jeg har også noteret mig, at en af de ting, der bliver kritiseret i hørings svarene, er, at der mangler penge til at sikre de mennesker, der skal være personlige assistenter, en faglig uddannelse, altså undervisning i, hvordan de håndterer kommunikationen med de øvrige kolleger på arbejdspladsen, hvordan de kan gå ind som konfliktløser i forhold til kolleger, eller hvordan de i det hele taget hjælper hinanden med de problemer, der kan være som personlig assistent for en handicapet.

Jeg tror også, det er en af de ting, vi er nødt til at gå ind og se på. Forslaget siger, at der ikke er afsat penge til det, men så er det nogle af de steder, hvor vi måske også skal ind at finde penge i de kommende satspuljeforhandlinger.

Endelig har jeg studset over, at tilskuddet, som man giver til ansættelse af en personlig assistent, af en eller anden grund er defineret som værende på studenterlønsniveau. Jeg har brug for en forklaring på, hvorfor man har valgt lige den lønsats, for det giver jo et indtryk af, at folk ikke behøver at være særlig kvalificerede for at blive ansat som personlig assistent for en handicapet, og det tvivler jeg meget på er tilfældet. Tværtimod tror jeg, det kan være en ganske udfordrende stilling at varetage. Så det tror jeg at jeg vil bede ministeren om at give mig et svar på under udvalgsbehandlingen.

Formanden:

Tak til fru Elisabeth Geday. Så er det fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Det er godt, at vi udvider målgruppen til også at omfatte psykisk syge og mennesker med hjerne-skade via det her lovforslag. Men der er et problem, og det har jo været et centralt tema i debatten; i virkeligheden ligger der, ud over de andre elementer vedrørende angstneuroser, hvor man går midlertidigt ned på grund af stress og andet, et andet perspektiv ud fra psykiatrisk tænkning, i hvert fald moderne psykiatrisk tænkning, nemlig at det er et konsekvent ønske

fra mange brugere og mange behandlere, at der hele tiden er det, som man på moderne nydansk kalder recoveryperspektivet, altså det perspektiv, at man simpelt hen har en mulighed for at blive rask.

Det er et perspektiv, der præger mange behandlingsinstitutioner rundtomkring i landet, og i og med at vi med det her lovforslag udelukkende fokuserer på, om den pågældende har en varig lidelse, kommer man til, selv om man måske ikke vil det, og selv om det måske er imod behandlernes og brugernes interesse og, undskyld mig, recoveryperspektivets – altså muligheden for rent faktisk at blive rask – at modarbejde sig selv via det her ganske udmærkede lovforslag.

De andre ordførere har været inde på det her tema, og jeg synes nok, at vi i Arbejdsmarkedsudvalget skal tænke meget på, om det her for nogle grupper kan komme til at betyde, at chancen for at blive rask forpasses, fordi forudsætningen for, at man kan have sin tilknytning til arbejdsmarkedet, er, at man er varigt syg.

Jeg tror, vi i hvert fald dér har et tema, som vi skal have diskuteret grundigt igennem før anden- og tredjebehandlingen.

Derudover pegede fru Elisabeth Geday jo også på den konstruktion, hvor man siger, at når folk har et synshandicap eller et hørehandicap, er det relativt klare arbejdsopgaver, en handicaphjælper har, men når det drejer sig om mennesker med en hjerne-skade eller mennesker med en eller anden form for psykiatrisk diagnose, kan det være nogle andre typer arbejdsopgaver, en handicaphjælper skal have. Så derfor skal vi nok passe på, at vi ikke fuldstændig paralleliserer de to grupper af personlige assistenter, sådan som der lægges op til i det her lovforslag.

Kl. 13.45

Jeg har godt bemærket mig, at man sådan konkret fra jobcenterets side kan gå ind og sige: Her er der mulighed for, at man aflønner på en anden måde. Men vi skal i hvert fald, tror jeg, have det nærmere præciseret i forbindelse med betænkningssagens afgivelsen. I den forbindelse er der noget, man også skal være opmærksom på, når man har fundet ud af, at det her er en varig lidelse og den pågældende er kommet på arbejdsmarkedet, nemlig at den person, der er ansat til at være handicaphjælper, og som måske i og for sig gør sit arbejde rigtig, rigtig godt, har brug for at få noget efter- og videreuddannelse, således at vedkommende hele tiden kan følge med og

hjælpe den pågældende bruger på det niveau, han eller hun nu er på. Et efter- og videreuddannelsesperspektiv skal muligvis også ind i den videre tænkning.

SF er jo med i satspuljeforligskredsen, så derfor er vi naturligvis som udgangspunkt enige i lovforslaget, men der er lige nogle ting, som man ikke rigtig har tænkt på under forhandlingerne, og det kunne vi måske prøve at luske ind.

Formanden:

Tak til fru Anne Baastrup. Så er det hr. Jørgen Arbo-Bæhr som ordfører.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

I marts 2006 i oplægget »Nye veje til arbejde« annoncerede regeringen, at sindslidendes adgang til arbejdsmarkedet skulle lettes. Et af midlerne var at udvide målgruppen for ret til personlig assistance med sindslidende. Som socialministeren og beskæftigelsesministeren skrev i forordet til oplægget:

Sindslidende og andre udsatte grupper har behov for særlig hjælp for at få et meningsfyldt liv, helst et liv med arbejde.

Det har de jo ret i, og som sådan er lovforslaget om at udvide målgruppen for kompensation til handicappede, således at også mennesker med et psykisk handicap er omfattet, ikke så tosset endda. Til gengæld er det yderst beklageligt, at lovforslaget indeholder en endog meget stram definition, nemlig at der skal være tale om en varig og betydelig funktionsnedsættelse, for at man kan opnå tilskud til personlig bistand.

I forhold til mange psykiske lidelser vil det ofte være ganske umuligt at vurdere, om de er livsvarige, og mange psykiske lidelser følger ikke en bestemt og forudsigelig bane. Enhedslisten ser gerne, at lovforslaget også omfatter personer, der på grund af en betydelig og længerevarende eller en periodisk nedsat funktionsevne har behov for en særlig personlig bistand. Der er efter vores mening ingen grund til at frygte, at det skulle medføre misbrug, da loven jo indeholder en paragraf om oplysningspligt ved ændringer i handicappets omfang.

Vi kan også konstatere, at lovforslagets snævre målgruppedefinition er langt strammere end det, der var tilfældet i oplægget »Nye veje til arbejde«. Her gives der f.eks. et konkret eksempel på, hvem der skal have denne ret. Lad mig citere fra oplægget:

»Jacob er uddannet lærer, og underviser på en uddannelsesinstitution. Jacob har pådraget sig

en angstneurose på grund af stress. Det bevirker, at Jacob har svært ved at klare alle de arbejdsfunktioner, der er relateret til det at undervise. På den ene side kan Jacob sagtens undervise, men på den anden side har han svært ved helt at overskue undervisningen, idet han har svært ved at planlægge og tilrettelægge en undervisning. En personlig assistent vil her kunne assistere Jacob med de arbejdsfunktioner, som han har svært ved at udføre.«

Problemet er bare, at definitionen varig og betydelig funktionsnedsættelse udelukker denne Jacob fra at få en personlig assistance, fordi hans stressbetingede angstneurose jo netop ikke er varig.

Tidligere i den her samling har Folketinget behandlet et forslag om at fritage unge sindslidende fra den nedsatte kontanthjælpssats. Også her var der en meget snæver definition af målgruppen, nemlig de skizofrene og borderline-ramte, hvilket udelukkede andre sindslidende, der kunne have lige så meget brug for ikke at blive fattiggjorte. Regeringens indvendinger mod forslaget – der omfattede alt for få – var, at det ikke handlede om højere ydelser til sindslidende kontanthjælpsmodtagere. Opgaven var derimod at sikre at lette deres vej til uddannelse og/eller arbejde. Derfor må det undre, at regeringens lovforslag ikke har en bredere målgruppe. Vi vil i hvert fald arbejde for at skaffe et flertal for, at vi får en ændring, så langt flere og helst alle kommer med og alle får en chance for en plads på arbejdsmarkedet.

Kl. 13.50

Formanden:

Tak til hr. Jørgen Arbo-Bæhr. Så er det beskæftigelsesministeren.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg er glad for, at satspuljeforligspartierne med dette lovforslag gør det nemmere for en gruppe af mennesker, der står svagt i forhold til arbejdsmarkedet, at få sig et liv med arbejde. Og i en tid med mangel på arbejdskraft har vi nu en historisk chance for at få alle med.

Med regeringens initiativ ligestiller vi personer med et psykisk handicap og personer med et fysisk handicap. Personer med et varigt psykisk handicap kan nu få en personlig assistent, både ved beskæftigelse på almindelige vilkår og ved beskæftigelse på særlige vilkår. Ofte vil det være en kollega, som købes fri nogle timer om ugen

for at hjælpe. Det forventes, at op mod 300 psykisk handicappede kan få glæde af ordningen hvert år.

Vi ved fra tidligere forsøg, at arbejdsgiverne betragter personlig assistance som et velfungerende redskab til at få ansat en gruppe med særlige behov i virksomheden. Jeg tror derfor, at ordningen vil få flere virksomheder til at åbne dørene for mennesker med et psykisk handicap. Lovforslaget kan være med til at fjerne nogle af de barrierer, som mennesker med et psykisk handicap ofte støder imod på arbejdsmarkedet.

Lovforslaget er, hvad jeg vil kalde et mønster eksempel på, hvordan en konkret problemløsning bliver til lov og dermed til gavn for mange mennesker, her en gruppe på det danske arbejdsmarked med særlige behov. Vores udgangspunkt var, at nogle mennesker med et psykisk handicap kan have svært ved at fastholde eller blive indsluset på arbejdspladser, hvis der ikke ydes hjælp til deres handicap.

Vi tog derfor initiativ til at iværksætte et forsøg. Forsøget er en del af den beskæftigelsesstrategi for personer med handicap, som vi lancerede i december 2004, og som dokumenterer, at der kan gøres noget effektivt for at bringe flere mennesker i job. På den baggrund fremsatte vi lovforslaget, som er finansieret via satspuljemidler, og jeg er glad for den brede opbakning, der er til forslaget.

Jeg er opmærksom på, at nogle organisationer ønsker at udvide målgruppen yderligere. Disse organisationer så gerne, at målgruppen for lovforslaget blev udvidet til også at omfatte personer, der har en sindslidelse, som ikke er varig, men er længerevarende eller periodisk.

Jeg kan oplyse, at lovforslaget bygger på erfaringer fra et forsøg, der har været gennemført i regi af De Samvirkende Invalideorganisationer. Forsøget omfatter bevilling af personlig assistance til personer, der netop har en varig og betydelig funktionsnedsættelse. Lovforslaget er derfor velfunderet, og erfaringerne med bevilling af personlig assistance er velbelyste.

På nuværende tidspunkt har vi ikke den samme viden om den målgruppe, som organisationerne peger på kunne omfattes af lovforslaget. Jeg tror, det er for tidligt at afgøre, om kompensationsloven skal ændres, og det begrundes jeg i to ting. For det første ved vi ikke, om det er det, der skal til, da forsøget ikke har afdækket, om det virker for den gruppe, der er omtalt. Og for det andet kan jeg oplyse, at der på nuværende tidspunkt er iværksat flere interessante projek-

ter, der skal være med til at afdække og indsamle information om, hvad der kan være med til at fastholde og indsluse sindslidende på arbejdsmarkedet. Jeg vil i den forbindelse gerne fremhæve to projekter.

Regeringen lancerede 14 initiativer i »Nye veje til arbejde« i marts sidste år. Initiativerne skal være med til at hjælpe sindslidende og andre svage grupper ind på arbejdsmarkedet. Af de 14 initiativer vil jeg især nævne et forsøg med bevilling af sociale mentorer. Forsøgets målgruppe er personer med store personlige eller sociale problemer, som gør, at de har behov for en social mentor, som de kan trække på hele døgnet. En social mentor er en professionel person, der kan hjælpe med til at håndtere personlige eller sociale problemer, mens man søger job, og når man er kommet i job.

Kl. 13.55

Dernæst kan jeg oplyse, at Landsforeningen af nuværende og tidligere Psykiatribrugere på nuværende tidspunkt indsamler viden om borgere med psykiske lidelser på arbejdsmarkedet, og jeg foreslår derfor, at vi afventer resultaterne af projekterne, førend vi tager stilling til, hvad der vil være hensigtsmæssigt at gøre.

Man kan jo så også sige, at Landsforeningen af nuværende og tidligere Psykiatribrugere vil kunne sende en projektansøgning ind til dette års satspuljeforhandlinger med henblik på, at vi kan iværksætte et forsøg, der bygger videre på tidligere projekterfaringer.

Jeg vil gerne takke for tilslutningen til lovforslaget og ser frem til de drøftelser, vi skal have i udvalget.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg skal bare lige høre ministeren, om det eksempel, jeg nævnte før fra regeringens eget oplæg, »Nye veje til arbejde«, er et, som ministeren stadig væk står ved, nemlig at en sådan person med en angstneurose bør kunne få en personlig assistent, eller om ministeren har ændret holdning siden dette oplæg.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Altså, når jeg sammen med satspuljepartierne er initiativtager til det her lovforslag, er det jo, fordi vi tror på personlige assistenter, fordi vi tror, at det at få hjælp til at planlægge arbejdet osv., når man ikke kan overskue det, kan være nyttigt

for at få folk i arbejde og fastholde dem. Så selvfølgelig tror vi på ideen i det her lovforslag.

Det, der er problemet, er jo, at vi ikke, når det drejer sig om midlertidige eller periodiske lidelser, ved, om det lige præcis er det her, der skal til, eller hvordan det går med de sociale mentorer, vi har indført forsøgsordning med. Så jeg synes, at man, frem for at mistænkeliggøre vores motiver, ligesom skulle anerkende, at vi altså her opererer med et forsøg. Vi ser, om forsøget hjælper. Hjælper det, så gør vi ordningen permanent. Det må da trods alt være en god arbejdsmetode.

(Kort bemærkning).

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Det kunne aldrig falde mig ind at mistænkeliggøre beskæftigelsesministeren. Jeg er bare lidt interesseret i, at vi faktisk får mulighed for personlig assistance til alle dem, der har behov for det. Det er derfor, jeg spørger til det konkrete eksempel fra regeringens eget oplæg med en person, der får en angstneurose, ikke en varig, men en midlertidig lidelse. Hvorfor skal den person, som er nævnt i regeringens eget oplæg, ikke være omfattet af muligheden for at få en personlig assistent?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Som jeg prøvede at redegøre for i min ordførertale, har vi jo også taget andre initiativer med mentorer på det her område. Og frem for at vi nu bare overdynger det med ordninger, jamen så lad os da prøve at finde ud af, hvad der virker, og hvad vi kan gøre. For selvfølgelig skal vi hjælpe de mennesker. Vi har da en forpligtelse til at hjælpe så mange mennesker ind på arbejdsmarkedet som overhovedet muligt. Og det mest værdige, vi kan gøre, er da at sikre, at mennesker kan blive selvforsørgende.

Selvfølgelig skal vi diskutere det her, og vi skal da også søge at udvide, så alle, der har behov for en personlig assistent, kan få en personlig assistent. Vi skal så bare lige vide, hvem det er, og om det er den rigtige metode at anvende for nogle af de grupper, vi har talt om her, dem med periodiske sygdomsfænomener eller med tidsbegrænsede problemer.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 52:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af aftale undertegnet i Luxembourg den 25. juni 2005 om ændring af partnerskabsaftalen mellem medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet på den ene side og Det Europæiske Fællesskab og medlemsstaterne på den anden side undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000 samt af intern aftale om finansiering af Fællesskabets bistand i henhold til den flerårige finansielle ramme for perioden 2008-2013 i overensstemmelse med ovennævnte aftale undertegnet i Bruxelles den 17. juli 2006.

Af ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs).

(Fremsat 30/11 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pia Larsen (V):

Venstre støtter – naturligvis, skulle jeg sige – regeringens beslutningsforslag om at ratificere en aftale, der indebærer ændringer af partnerskabsaftalen mellem AVS-landene på den ene side og EU's medlemslande på den anden side. I beslutningsforslaget foreslås det, at Cotonou-aftalen fra 2000 revideres, således at der gives mulighed for, at de nye EU-medlemslande kan deltage i samarbejdet, og at der samtidig sker en effektivisering af gennemførelsen af bistanden og en udbygget politisk dialog, at indsatsen mod terrorisme og masseødelæggelsesvåben forbedres, og at der sker en anerkendelse af den internationale straffedomstol.

Det er nogle ændringer, som Venstre kun kan tilslutte sig, da vi er meget optaget af, at udvik-